

Naturvernforbundet i Agder (NNV-Agder)

Kristiansand 16. september 2025

Til Norges Vassdrags- og energidirektoratet

Sendes nve@nve.no og via høringsportal

Kopimottagere framgår av kopiliste under

NNV-Agder sin uttalelse til melding med forslag til plan- og utredningsprogram for Omre Vindkraftverk

Vi viser til brev fra 11. august fra NVE, Grimstad kommune og Norsk Vind AS av 11. august i år med melding om oppstart av områderegulering og høring på melding med forslag til plan- og utredningsprogram for Omre Vindkraftverk. På NVE sine nettsider

<https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/konsesjonssak?type=A-6&id=23640>

Plan- og utredningsprogrammet omfatter mange fagtemaer, og Naturvernforbundet i Agder har valgt å konsentrere sin uttalelse til forhold direkte knyttet til naturmiljøet, friluftsliv og menneskelig helse og trivsel. NNV-Agder er svært kritisk til den rollen en seriøs kunnskapsbedrift som Universitetet i Agder har i å ensidig og ukritisk promotere og være faglig garantist for i et så kontroversielt prosjekt, Dette vil vi kommentere underveis.

Vi følger punktene slik disse framkommer i plan- og utredningsprogrammet, og der vi siterer fra programmet er det satt i *kursiv*.

2.2 Prosjekt Springbrett

NNV-Agder kan ikke se noen åpenbar forbindelse mellom et landbasert Omre vindkraftverk og kompetanse knyttet til havvindsatsing i Agder, og ser heller ingen faglig argumentasjon for det her. For øvrig har både Norsk Vind AS og Universitetet i Agder tidligere brukt prosjekt Springbrett i argumentasjon for Støleheia vindkraftverk, foreslått i Kristiansand. Det står mer enn 1400 landbaserte vindturbiner i landet, og i Agder er det mange vindkraftverk allerede tilgjengelige lærearenaer, og som vi som organisasjon har vært med å organisere åpne befaringer til.

Etter vår oppfatning er fokus på at Omre vindkraftverk skal kunne være en «*innovativ læringsarena*» for UiA et stråargument for å promotere et svært politisk kontroversielt vindkraftprosjekt, og dette skjer både skriftlig og verbalt. Det burde dessuten også klart framgått at det kun er teknologidelen ved UiA som her inngår, hvilket det ikke gjør verken høringsdokumentene eller på presentasjonsmøter. Vi har også lest intensjonsavtalen mellom UiA og Norsk Vind, og ser at det her bekreftes kun er den teknologiske delen av UiA som er involvert, og ikke inkluderer universitets øvrige brede og relevante fagmiljøer innen samfunns- og naturvitenskap, som kunne balansert denne ensidigheten. Vi mener UiA her ved å være påvirket i en tidlig politisk prosess helt klart bryter med sin samfunnskontakt som seriøs og politisk nøytral forsknings- og undervisningsinstitusjon.

2.6.2 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens bestemmelser kommer til anvendelse i konsekvensutredningen, blant annet i vurderingen om samlet belastning mv. (§§8 – 12).

NNV-Agder vil understreke betydningen av de krav som nevnte paragrafer stiller til kunnskap, og anvendelse av et «føre-var» prinsipp som skal komme naturen til gode ved tvil eller når kunnskap ikke anses god nok. Det å se «samla belastning» av flere negative påvirkninger er viktig, siden mange av disse forsterker hverandre når de opptrer samlet.

2.6.4 Forurensingsloven

Erfaringsmessig oppstår det mye avrenning fra ulike former for forurensning. Vi savner en sammenstilling og evaluering av de erfaringene med forurensing fra vindkraftverk som foreligger. Loven omfatter:

1. tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen,
2. støy og rystelser,
3. lys og annen stråling i den utstrekning forurensningsmyndigheten bestemmer,
4. påvirkning av temperaturen

Erfaringsmessig er støy et stort problem ved vindkraftanlegg, og det hjelper ikke med fastsatte gjennomsnittsgrenser på 45 dbA når utslagene kan være langt høyere, og det i tillegg ikke registreres infralyd, bølger under 20 hertz som også anses som helseutfordrende.

Av hensyn til luftfarten må det stå sterke lys på toppen av mastene, som for folk framstår som blinkende lysorgel når det mørkner, og turbinbladene klipper lyset. Dette er innbefattet i lovens ramme, men disse plagsomme effektene vises eller omtales sjelden i konsesjonsprosesser.

Ellers viser vi til pkt. 5.13 *Folkehelse* hvor temaet er utdypet.

2.6.5 Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Når det i *plan og utredningsprogrammet* står at det ikke forventes forekomster av anadrom laksefisk i planområdet er dette direkte feil. Under refereres fra en rapport utarbeidet av Naturvernforbundet i Lillesand og Sjørret Sørlandet, etter nylig gjennomført e-fiske i tre av de aktuelle bekkene i området:

«**Resultater.** 4. Totalt observert individer, pr bekk. Nørholmsbekken: Sum individer: 147 Hasseldalsbekken: Sum individer: 123 Pennedalsbekken: Sum individer: 189 Totalsammendrag (alle bekker): Ørret 455 individer, Ål 4 individer, totalt 459 individer. 5. **Vurderinger.** Nørholmsbekken: Sterk bestand av ørret, med flere aldersklasser og god rekruttering. Ål forekommer i små antall, hovedsakelig i nedre del. Hasseldalsbekken: Høy tetthet av ørret, bestående av små og store individer. Pennedalsbekken: Svært høy tetthet av ørret og god aldersspredning. Her ble de også de største fiskene observert. Noe større ål ble også observert (ca, 50cm). 6. **Konklusjoner.** Viktig gyte- og oppvekstområder for ørret. Ål registrert i lavt antall.»

I bekker av såpass begrenset lengde er det all grunn til å anta at det meste er sjørret, og her inngår og en både nasjonalt og internasjonalt rødlisteført med status «sterkt truet», nemlig den katadrome europeiske ålen.

3.1 & 3.2 Om tiltaket og planområdet

Omre vindkraftverk planlegges etablert i randsonene til Omre industriområde, samt i områdene på sørsiden av E18 øst for det regulerte industriområdet.... Området består i dag i hovedsak av skog, med påbegynt grovplanering og masseuttak for industriområdet i de nordlige delene av det regulerte området. Områdene mellom masseuttaket og Røvarden er også preget av motorisert ferdsel, da det drives motorsport i dette området. Ved avkjøringen fra E18 er det etablert en rasteplass. Det finnes en sti langs Pennedalen, ellers er det noen mindre stier og skogbilsveier i og nær planområdet. Vindturbinene som planlegges etablert innenfor det regulerte industriområdet vil søkes lagt til regulert grønnstruktur i randsonene rundt arealene som er regulert til industri.

Søker argumenterer med at vindkraftanlegget skal etableres utenfor områdene som i utgangspunktet er regulert til industriformål, med andre ord bl.a. intakte naturområder.

3.5.2 Omre næringsområde (delområde BI6-BI9)

I den sørlige delen av områdeplanen for Omre industriområde foreligger det krav om detaljregulering. Planen har vært til førstegangsbehandling, men det forventes at det vil ta noe mer tid før planen fremmes for endelig behandling. Siden dette området p.t ikke har en

godkjent plan, vil nåværende naturtilstand ligge til grunn for nullalternativet, såfremt planen for Omre næringsområde ikke godkjennes i tilstrekkelig tid før planforslaget for Omre vindkraftverk fremmes.

Det er vanskelig for NNV-Agder å akseptere og forstå hvorfor et forslag til vindkraftverk kan fremmes uten at status for planen for industriformålet for Omre næringsområde er avklart.

3.6.1 Alternativvurdering

Grimstad kommune har i sitt planprogram til kommuneplanens arealdel (2024-2036) vedtatt at det som en del av arbeidet med kommuneplanens arealdel vil «åpnes opp for å vurdere områder til fornybar energiproduksjon, for eksempel vindkraft».

At kommunen her har foretatt en vurdering der 4 alternative områder for mulig vindkraftetablering som ble satt opp mot hverandre, rettferdiggjør etter NNV-Agder på ingen måte at Omre skulle være en taper i denne kommunale «stol-leken» mellom disse alternativene. Etter vår mening representerer denne vurderingen et helt uakseptabelt prinsipp for kommunal arealplanlegging, især når det her på ingen måte er kommunale behov som ligger til grunn.

5.1 Visuelle virkninger og landskapsvirkninger

I klarvær kan vindturbiner være synlige på opptil 40-50 km avstand, og gi tydelig visuelle virkninger på 15-20 kilometer. Noe avhengig av endelig høyde på vindturbinene vil vindkraftverket derfor være synlig over store deler av kommunen. Nærheten til sjøen gjør også at anlegget vil være synlig fra kystområdene mellom Lillesand og Arendal. Det forventes at anlegget vil medføre en viss endring av landskapskarakter for nærliggende kystlei, men avstanden er så stor at leia ligger utenfor vindkraftverkets «ytte visuelle dominanssone».

Dessverre vises det ikke til at roterende turbiner fanger folks blikk, og at når det er mørkt vil de kraftige lysene i mastetoppene bidra til at landskapet framstår som et svært forstyrrende lysorgel, og når turbinbladene passerer oppleves dette som blinkende lys. Det er kystområdene som gjør Sørlandet særlig attraktivt for friluftsliv, reiseliv og naturlig befolkning. Særlig tilreisende fra utlandet framhever opplevelsen av urørt norsk natur som viktige motiv for sine besøk.

5.3.1 Naturtyper

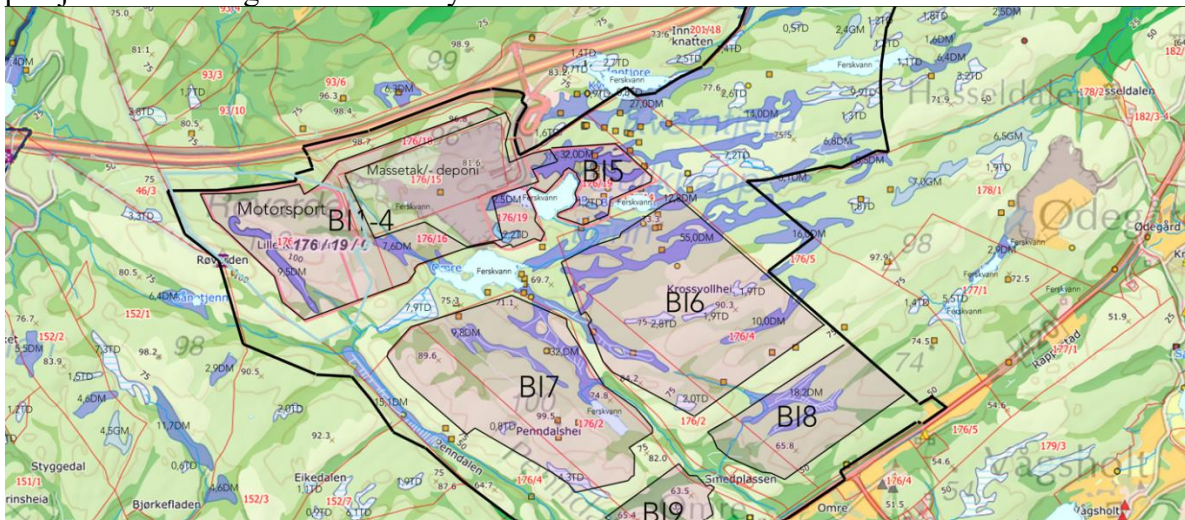
Det er gjort enkelte registreringer av «gammel furuskog» med «Stor» og «Svært stor» verdi, i tillegg til store områder med myr («Åpen myrflate i boreomoral til nordboreal sone» og «Flommyr») som ikke er verdisatt. Det vil være nødvendig med enkelte inngrep i myr, men ved god planlegging kan disse begrenses til enkelte kryssinger av myrdrag. ...Etableringen av vindkraftverket vil medføre inngrep i naturen. Ved å gjennomføre gode registreringer kan tiltaket i detaljplanleggingen planlegges slik at inngrep i den viktigste naturen unngås og begrenses. ...Eksempelvis vil enkelte inngrep i myr vil kunne være å foretrekke fremfor større inngrep i annen verdifull natur.

Regjeringen har for tiden ute på høring på forbud mot inngrep i myr, både av hensyn til naturmangfoldet, vannregulerende viktige funksjon og særdeles fokuserte klimafunksjon ved å lagre karbon og klimagasser.

I Regjeringens forventningsbrev til kommunene har denne formuleringen stått sentral både i år og i 2014: «Omdisponering og nedbygging av dyrka jord og karbonrike arealer, inkludert

myr, våtmark og skog, skal unngås så langt som mulig. Jordvern er også fremhevet som viktig for samfunnssikkerhet og beredskap.»

Omre inneholder langt høyere andel myr og våtmark enn omliggende arealer, og en forsiktig beregning i vindkraftprosjektets planområdevindkraftprosjekt gjennom NIBIO's Gardskart angir et myrareal på 330 da. Basert på den nasjonale veileder, og et anslag på gjennomsnittlig myrdybde på 2 meter, vil det slippe ut mer enn 111 000 tonn CO² til atmosfæren om disse dreneres ut som følge av vindkraftinngrep. NVE har erfaringsmessig ikke vektlagt dette momentet ved tidligere konsesjonstillatelser og har fått mye faglig kritikk, bl.a. fra autoriteter ved NTNU-Vitenskapsmuseet. Betydelige inngrep i Omres myrområder vil trolig gjøre at prosjektet får et negativt klimaavtrykk.

På NIBIO's Gardskart framgår de omfattende myrer og våtmarker i planområdet. Her kan man også ta med at Penndalsmyra 3 og Penndalsmyra 4 som er store sammenhengende områder med dyp myr, er å finne midt i planområdet tiltenkt Omre vindkraftverk. Dyp myr på 32,0 daa i planområde BI5/ G.nr 176/19. Dyp myr på 55,0 daa er i planområde BI6.

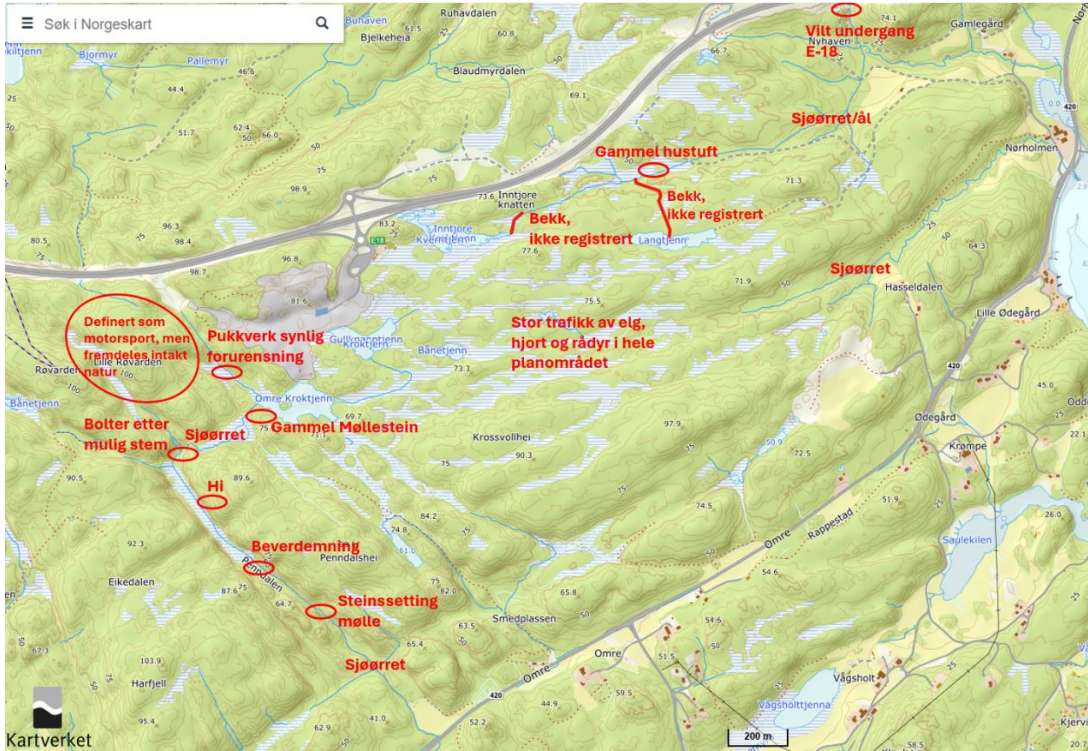
5.3.2 Fugl og flaggermus

I forbindelse med registreringene i 2018 ble det gjort enkelte observasjoner av rødlistede fugler i området. Det finnes også noen nyere registreringer fra mai 2025, bl.a. av sanglerke (NT), sandsvale (VU), granmeis (VU) og gulspurv (VU) som er observert innenfor plangrensen. Andre arter som kan være relevante er hønsehauk, musvåk, enkeltbekkasin, skogsnipe, nattravn, trelerke og hvitryggspett m.fl. Fugletrekk, herunder rovfugltrekket som forventes å følge kysten også i dette området, vil også 21 av 53 vurderes. Her kommer kunnskapen som er innhentet gjennom et femårig etterundersøkellesprosjekt i flere vindkraftverk i Rogaland til anvendelse (se Ecofact, 2024). Utbyggingen forventes å kunne gi konsekvenser for fugl og flaggermus, både i form av direkte skade på enkeltindivider og gjennom fortrenkning som følge av aktiviteten. En utredning av disse konsekvensene vil være sentralt i utredningsarbeidet. Det vil også vurderes hvorvidt det kan gjøres tilpasninger av vindkraftverket for å begrense virkningene.

I tillegg til de arter som her nevnes vil NNV-Agder framheve havørn som erfaringsmessig er en svært sårbar for vindkraft. Det er bl.a. registrert og dokumentert minimum 110 drepte havørner på Smøla i perioden 2006 – 2019. Siden den første registrerte havørnehekkingen i Agder i 2002, har bestandene økt kraftig, er grovt anslått på om lag 20 hekkende par. Av disse er også hekkinger påvist i nærheten av planområdet for vindkraftverket, og havørn registreres

regelmessig i Omre-området. Nettopp de omfattende myrer og våtmarkene i området antas å gjøre området insektrikt og dermed attraktive for en rekke fuglearter og flaggermus.

Under er vist et kart som er utarbeidet av lokale kjente og som annet blant viser kjente elgtrekk, sjørretbekker og fornminner. I utkast vises det til et motorsportområde. Dette er tegnet inn og inneholder stort sett kun intakt natur, med enkel stier det kjøres på og som enkelt lar seg tilbakeføre.

5.3.6 Samlet belastning

Samlet belastning skal vurderes iht. naturmangfoldloven §10. Denne vurderingen tar sikte på å vurdere om tiltaket, sammen med andre eksisterende og planlagte tiltak påvirker økosystemet, og sikre at den totale belastningen ikke overskrider tålegrensen.

NNV-Agder savner her presentasjon av en troverdig metodikk som kan virkeliggjøre den ambisjonen som settes.

5.7 Vannmiljø, vassdrag, forurensing og drikkevann

Vindkraftverket vil i tillegg berøre et vannsystem som drenerer østover mot utløp innerst i Nørholmkilen som har god økologisk tilstand. Bekker og myrsystemene i dette vannsystemet løper i hovedsak utenfor de regulerte områdene i industriområdet. Statsforvalteren har rettet innsigelse til planforslaget for Omre industriområde delområde BI6-BI9 på grunn av risiko for at tiltakene i industriområdet kan medføre ytterligere reduksjon av den økologiske tilstanden i Engekilen. Dette vil i så tilfelle medføre at miljømålene i vannforskriftens §4 ikke oppnås....Det finnes imidlertid flere myrdrag, bekker og vann i området. Noen av disse kan ha stor verdi for naturmangfoldet....Vindkraftverk med tilhørende anlegg innebærer normalt liten forurensningsfare i anleggs- og driftsfasen, men uhell eller ulykker kan forekomme. I tillegg kan sprengning og massehåndtering medføre noe utslipp av nitrogen fra sprengstoff. Med god HMS og håndtering av masser samt god planlegging ved nærføring med åpne vannveier er det lite sannsynlig at etableringen av vindkraftverket vil påvirke vannforekomstene i området negativt.

Området på Omre har nedbørsfelt til flere vannforekomster av stor verdi. I lys av dette anser vi det som en vesentlig mangel at det ikke er gjort en konkret vurdering som sikrer miljømålene i vannforskriften. Det er en stor risiko for at en slik omfattende utbygging vil kunne utløse sulfid avrenning fra bergarter med syredannende gneis. Erfaringer fra flatsprenging av næringsområder i Lillesand tilsier at utbygging på Omre i denne størrelsesorden vil kunne medføre stor risiko for omfattende, langvarige og alvorlige miljøskader for vannforekomster nedstrøms. Det er heller ikke dokumentert at metoder og tiltak vil sikre at miljømålene for vannmiljøet blir nådd ved den planlagte utbyggingen.

Det er velkjent at store mengder mikroplast frigjøres fra turbinbladene og vil kunne tas opp i både omgivelsene og organisert liv. Uhell med utslipp av oljeprodukter nyttet i anleggende er heller ingen sjeldenhet.

5.8 Friluftsliv

«Vindkraftverket vil være synlig fra flere områder, spesielt de kystnære områdene, som er vurdert som «Svært viktige» friluftslivsområder.»

Et høyt ruvende og godt synlig vindkraftverk vil naturlig ha en sterkt negativ påvirkning på friluftsliv langt utenfor planområdet. Dette vil naturligvis være vanskelig å dokumentere, men et topografisk kart som viser synligheten av de høye turbinene i omgivende landskap.

5.9 Klimagassutslipp

En konsekvensutredning skal avdekke og dokumentere hvilke utslipp et tiltak kan føre til og hvilke konsekvenser det vil ha. En slik vurdering må både hensyn til de direkte klimagassutslippene etableringen av vindkraftverket bidrar med, inklusive bidrag fra arealbruksendringer, og samtidig de utslippene som unngås eller foretrenges som følge av etableringen. Klimaavtrykket til vindkraft er anslått å ligge mellom 9 og 14 gram CO₂eq/kWh (NVE, 2023), mens kraften som vindkraften foretrenger fra det felles europeiske kraftsystemet i hovedsak vil være gass- eller kullkraft med utslipp på 600 – 1000 g CO₂eq/kWh. Det vil benyttes anerkjente metoder for å beregne klimanytten av vindkraftverket. Det forventes en betydelig positiv klimanytte fra etableringen.»

NNV-Agder kjenner ikke til troverdige klimaregnskap som favner både produksjonen av de fysiske delene som inngår i anleggene, reising og drift av disse og ikke minst demontering og destruksjon av de fysiske strukturer etter produksjonsperioden er avsluttet. I tillegg vil det bli et betydelig klimaavtrykk av restaurering av landskapet i opprydningsfasen. I tillegg kommer at det må forventes et stort klimaavtrykk av forventede kraftig drenering av de mektige myrressursene i området. Påstanden fra utbygger om et forventet positivt klimaavtrykk av Omre vindkraftverk står derfor etter NNV-Agder ikke til troende!

5.13 Folkehelse

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, og arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen. Det er i dag ingen klare retningslinjer for hvordan helsemessige konsekvenser av et tiltak skal vurderes, men det er gjennomført ulike helsekonsekvensutredninger av vindkraftverk for å avdekke mulige virkninger. Det er mange faktorer som kan påvirke folkehelsen, eksempelvis støy, skyggekast, landskapsvirkninger, tilgang til områder for å utøve friluftsliv, mv. Samtidig er disse sammenhengene ofte komplekse.

I tidligere konsekvensutredninger knyttet til vindkraft har NNV-Agder aldri sett medisinsk kyndige inkludert i faggruppens ansvarlige. Internasjonalt har negative helseeffekter av vindkraft lenge vært et sentralt tema, mens dette temaet i liten grad har vært vektlagt i norsk behandling av vindkraftkonsesjoner.

Det nærmeste vi har sett av et objektivt studium på helseeffekter i Norge er den som ble bestilt av Tysvær kommune og hvis rapport ble publisert tidlig i fjor. Fra rapportens sammendrag refereres:

«Beboerne med ulike helseulempen opplever plager mer hyppig enn befolkningen på landsbasis. Det er mer vanlig blant beboerne med søvnproblemer, muskulære smerter, svimmelhet og hodepine/migrene å være plaget av dette daglig eller flere ganger i uken sammenlignet med innbyggerne på landsbasis. 4 av 10 svarer at de er plaget av støy fra vindturbinene, og det er også relativt utbredt å oppleve problemer med søvn på grunn av støyen fra vindturbinene. Totalt sier 31 prosent at vindturbinene påvirker deres helsetilstand.»

Et forhold som aldri fokuseres i konsesjonssammenheng, men som vi allerede har mye erfaring med i Agder, er hvordan lokalsamfunn splittes av vindkraftsaker, og dette er naturligvis en sterkt helsemessig tilleggsbelastning. I denne konkrete saken rammes også i stor grad en betydelig del av befolkningen i nabokommunen Lillesand i tillegg.

Et forhold som naturligvis forsterker de lokale motsetningsforholdene, og dermed folkehelse negativt, er det store verdifallet på eiendommer som grenser til vindkraftverk, godt dokumentert i bl.a. Norge og Sverige som i; «Effekt på boligverdier ved etablering av Moifjellet vindkraftverk» mars 2025 Oslo Economics (for Statkraft), «Effekter av landbasert vindkraft på boligpriser i Norge» Samfunnsøkonomen, april 2024 Menon Economics og SSB, «Valuating the negative externality of wind turbines», Diva, 2022, Kungliga Tekniska Högskolan (KTH), «The Socio-Economic Cost of Wind Turbines: A Swedish Case Study» MDPI, 2021.

Det er dessverre ikke gjort studier på hvordan folk påvirkes fysiologisk av vindkraft, men på NVE sine nettsider vises til omfattende studier gjort på den svært stedbundne arten grevling i England, som ble publisert i 2016. Grevlinger bosatt innen 1 km fra turbinene hadde opptil 3 ganger høyere nivåer av stresshormonet kortisol, enn de etablert på utsiden. Nye studier 3 år seinere viste i 2019 de samme høye nivåer, så her var det ingen tegn til tilvenning. Det er ingen grunn til å tro at ikke tilsvarende stresseffekter rammer andre pattedyr, inkludert folk.

5.16 Naturfare

Planområdet berører enkelte flomutsatte områder, blant annet øverst i Penndalen samt i området ved Betlehem. Endelig konsekvensutredning vil måtte finne gode løsninger for å unngå forverring av situasjonen i de aktuelle vassdragene.

Endringer i klimaet slår ut iblant annet ekstreme nedbørsmengder, og myrene og våtmarkene i Omre-området betyr svært mye for å demme opp for negative effekter av dette. Det er all grunn til å anta at de fysiske inngrepene som følger med et vindkraftverk, ikke minst veinettet, vil bidra til drenering av fuktområdene og dermed deres flomdempende effekt.

6.4.13 Folkehelse

*Tiltakshaver skal: - beskrive dagens helsetilstand og påvirkningsfaktorer i berørte kommuner
- vurdere sumvirkninger/samlet belastning som følge av tiltaket på befolkningens helse.
Metode/gjennomføring: Kommunens og fylkeskommunens oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer skal benyttes for å beskrive dagens situasjon, jf. krav i forskrift om*

oversikt over folkehelsen. Utredningen av sumvirkninger/samlet belastning skal ta utgangspunkt i de tematiske utredningene av konsekvenser som kan påvirke befolkningens helse som er inkludert i dette utredningsprogrammet, herunder støy, skyggekast, visuelle virkninger, friluftsliv, sammenhengene naturområder, lokalt næringsliv og sysselsetting. Virkninger for områdets attraktivitet og kvaliteten på bo- og nærmiljø skal også inkluderes i utredningen.

De ambisjoner som er løftet fram i første punkt er det vanskelig for NNV-Agder å forstå hvordan skal kunne gjennomføres. Her skal åpenbart befolkningen i nabokommunen Lillesand også inngå i studiematerialet. Vi savner metodikken som ligger til grunn for oversikten over helsetilstanden hos kommunen og fylkeskommunen, og undres over hvordan effektene av vindkraftanlegg skal kunne skilles ut fra andre påvirkningsfaktorer her. Etter vår oppfatning står ikke denne ambisjonen til troende, og vi tenker erfaringene rapportert og tidligere referert fra Tysvær kommune heller legges til grunn når forventede helseeffekter skal presenteres!

Oppsummering av NNV-Agder sin høringsuttalelse til plan- og utredningsprogrammet Hovedpunkter:

- Under prosjekt «Springbrett» påpekes UiA sin etter vår oppfatning svært tvilsomme rolle i å promotere et så kontroversielt prosjekt, og uten troverdig kobling opp mot en havvindsatsing.
- Hvor stort areal som påvirkes utenfor det definerte industriområdet underkommuniseres, likeledes at endelig godkjenning av plan for industriområdet enda ikke foreligger.
- Det er feil som hevdet at det ikke forventes anadrom fisk i bekkene, da ferske undersøkelser viser betydelig tettheter, samt forekomster av den sterkt truede ålen.
- Planområdet inneholder mye myr og våtmark, og drenering av disse vil få store konsekvenser for klimaregnskap, det biologiske mangfoldet og flomberedskapen. At Regjeringen har forbud mot inngrep i myr på høring. viser hvor høyt verdsatt denne naturtypen er.
- Havørn hekker i nærheten, og opptrer regelmessig i planområdet, og er erfaringsmessig en svevende art som utnytter varmluft-strømmer, og er sårbar for å bli tatt av turbinblader.
- Effekter av vindkraft på folkehelse er etter vårt ikke seriøst dekt opp under tidligere konsesjonsbehandling av vindkraftprosjekter, og framstår heller ikke her med en troverdig ambisjon. Splittede bygder og kraftig reduksjon av eiendomsverdier er ikke omtalt her, og naturligvis temaer som bør være av største betydning for politiske og administrative vedtak.
- Friluftslivet vil bli påvirket veldig langt utenfor planområdet, og det i landets antatt mest attraktive område for utøvelse av friluftsliv, rekreasjon og reiseliv.

Et viktig forhold som ikke omtales i dokumentet er at et vindkraftverk skal fjernes etter konsesjonsperiodens utløp, og naturen så langt råd er skal tilbakeføres til opprinnelig stand. Dette har vi ingen erfaring med i Norge, og utbyggingsselskap som Norsk Vind AS er også

kjent for å «omsette» gitte konsesjoner til andre eiere. I dag er det stor dominans av utenlandske eiere i norsk vindkraftverden, også etablert i skatteparadis. Ved unnlatelse eller konkurs hersker det tvil om det er grunneier eller det offentlige (kommune/ stat) som vil kunne sitte igjen med en oppryddingsansvaret.

Naturvernforbundet i Agder vil på det sterkeste fraråde at det åpnes for å utrede store negative konsekvenser gjennom en KU for Omre vindkraft, Vi anbefaler prosjektplanene stoppes tidlig i planprosessen, og dermed sparer både innsatsressurser og vil dempe konflikter i lokalsamfunnene som berøres.

Med hilsen

Marie Kvalheim Nilsen
Fylkessekretær i Naturvernforbundet i Agder

Peder Johan Pedersen
Leder i Naturvernforbundet i Agder

Høringsuttalelsen er utarbeidet av Tor Punsvik, fagrådgiver for NNV-Agder

Adresseliste, sendt som epost

Grimstad kommune, Lillesand kommune, Statsforvalteren i Agder, Agder fylkeskommune, Aust-Agder bonde- og småbrukarlag, Aust-Agder Turistforening, Birdlife Norge, avd. Aust Agder, Eide sanitetsforening; FNF-Agder, Friluftsrådet Sør, Grimstad JFF, Grimstad næringsforening, Midt-Agder friluftsråd, Naturvernforbundet i Lillesand, Motvind Grimstad, Grunneiere mot vindkraft i Omre, Motvind Sørvest, Norges Naturvernforbund, Motvind Norge, Universitetet i Agder, Norsk Vind AS, Grimstad Adressetidende, Lillesandsposten, Agderposten, Fædrelandsvennen, NRK Sørlandet, styret i Naturvernforbundet i Agder, de politiske partiene representert i fylkestinget i Agder og medlemmer i kommunestyret i Grimstad

Samlet epost adresseliste:

postmottak@grimstad.kommune.no; postmottak@lillesand.kommune.no;
sfagpost@statsforvalteren.no; postmottak@agderfk.no; agder@smabrukarlaget.no;
aat@turistforeningen.no; leder@agderfugl.net; maiturid@hotmail.com; agder@fnf-nett.no;
geir@friluft-sor.no; kjellsan@gmail.no; hanne@grimstad-nf.no; post@midt-agderfriluft.no;
lillesand@naturvernforbundet.no; holtebutrude@hotmail.com; hanneeva@gmail.com;
appelrasmussen@gmail.com; naturvern@naturvernforbundet.no; John.Fiskvik@motvind.org;
post@uia.no; john@vind.no; redaksjonen@agderposten.no; red@gat.no; tips@lp.no;
tips@fvn.no; 03030@nrk.no; beto@nve.no; agder@hoyre.no; agder@arbeiderpartiet.no;
agder@fremskrittspartiet.no; agder@krf.no; agder@sv.no; agder@rodt.no; agder@venstre.no;
agder@konservativt.no; agder@sentrum.no; agder@senterpartiet.no; agder@mdg.no;
agder@inp.no; torpunsvik@gmail.com; beate.skretting@politiker.grimstad.no;
kjetil.glimsdal@politiker.grimstad.no; oystein.moretro@politiker.grimstad.no;
lisbeth.udjus@politiker.grimstad.no; eyolf.aleksander.bakke@politiker.grimstad.no;
astri.lunde.wilmann@politiker.grimstad.no; hanne.bie-lorentzen.schultz@politiker.grimstad.no; per.oyvind.erlandsen@politiker.grimstad.no;
marit.grefstad@politiker.grimstad.no; havard.roiseland@politiker.grimstad.no;
stine.o.kocian@politiker.grimstad.no; anne.merete.holmberg@politiker.grimstad.no;
erling.gustav.frydenlund@politiker.grimstad.no;
frederick.helleland.birkenes@politiker.grimstad.no; dagfinn.floystad@politiker.grimstad.no;

Gunnar.Edvard.Gundersen@politiker.grimstad.no;
grace.synnove.torsoe.johansen@politiker.grimstad.no; anette.jakobsen@politiker.grimstad.no;
lene.langemyr@politiker.grimstad.no; borre.kvarv.githmark@politiker.grimstad.no;
jan.gisle.majors@politiker.grimstad.no; dan.borge.klungerbo@politiker.grimstad.no;
kathrine.ivsett.johnsen@politiker.grimstad.no; terje.gjosaeter@politiker.grimstad.no;
jorgen.dalaker@politiker.grimstad.no; gudveig.tonnesol.dalaker@politiker.grimstad.no;
arnt.gunnar.tonnessen@politiker.grimstad.no; vilde.haavik.tonnessen@politiker.grimstad.no;
paal.ove.sodefjed@politiker.grimstad.no; marlene.imre@politiker.grimstad.no;
tyra.felberg.valle@politiker.grimstad.no; bjorn.arne.engen@politiker.grimstad.no;
havard.tlak.eriksen@politiker.grimstad.no; vidar.ovland@politiker.grimstad.no;
per.osnes@politiker.grimstad.no; odd.neset@politiker.grimstad.no;
anne.midtlien@politiker.grimstad.no; eva.iselin.larsen@politiker.grimstad.no;